

Веќе неколку месеци наназад на светските берзи црното злато ги урива сите ценовни рекорди. Нафтата станува луксуз, дериватите произведени од неа уште повеќе. Светот влегува во длабока криза, која неизбежно ќе предизвика потреси на сите општествено-економски полиња. Арапските земји и нивните лидери се чудат зошто Западот толку многу ја подигнува цената на оваа течност кога производството не е намалено и кога изворите на нафта не се пресушени. Се сомневаат дека станува збор за перфидна игра, од која повторно ќе профитираат најмоќните. Прогнозите дека до крајот на годинава цената на барел сурова нафта ќе достигне и до 200 долари веќе не е смешна, како што некој размислуваше на почетокот на кризата. Таа проценка е сè пореална. Светската криза, која ќе биде предизвикана од тој чин, во наредните три години ќе собори многу нестабилни и

нереформски влади во светот. Најголем удар ќе претрпат сиромашните држави и земјите во развој, каде се очекува и рапиден пад на домашното производство и стандардот на населението. Каде е излезот од кризата? Меѓународните организации задолжени за разгледување на оваа проблематика засега се немоќни во обидите барем да ја стагнираат цената на подолг временски период. Напротив, таа секојдневно расте за долар или два. Многумина оправдувањето за тоа го наоѓаат во континуираното слабеење на американскиот долар и во американската трговско-економска рецесија. Но, дали само тие се причините? Дали можеби некој свесно и плански создава нафтена криза во светот, која треба да изроди нови геостратешки и геопланетарни поместувања? Засега анализите се засноваат само на економските причини и последици, но ретко кој ги согледува и политичко-безбедносните димензии на проблемот.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

ЦЕНАТА БАРЕЛ Н НОВИ Р

Се интензивираат стравувањата од нафтена криза во светот. Кој ќе се јунак изнајде да ја скроти и да ја ублажи паниката која владее од Атлантот до Пацификот? Црното злато, како што многумина ја нарекуваат течността која пари значи, веќе не му е достапна на обичниот свет така како што беше претходните децении.

Нејзината двојна цена предизвика сериозни удари врз националните економии во многу земји. Проектираните инфлациони проценти за тековната година ги надминаа дури и црните прогнози. Мерките кои ги преземаат соодветните држави за минимално скротување на шокот стануваат безначајни. Тие се само моментен крик, кој треба да го амортизира незадоволството на граѓаните. По само неколку дена сами увидуваат дека не постојат мерки кои можат да го подобрат стандардот ниту, пак, може да дојде до некакво забележливо намалување на цените. Доколку се има предвид и фактот дека помина и времето на евтина храна, тогаш е јасно дека во наредните десеттина години светот ќе мора да се навикнува на редуцирана живејачка, на откажување од многу секојдневни добра и благодети. Се разбира, тоа не се однесува на богатите, туку на оние со среден и плиток џеб. Тие најмногу ќе ги почувствуваат последиците од континуираниот раст на цената на суровата нафта на светските берзи.

Западните земји како најголеми корисници и потрошувачи на нафтата и на нејзините деривати изминативе месеци не посветија доволно внимание за решавање на овој проблем. Одредени економски аналитичари во светот дури проценија дека дел од нив ги поттикнуваат процесите на зголемување на цените, затоа што тоа на некој индиректен начин во наредниот период може да им донесе низа предности во националните економии и во односот кон земјите од третиот свет. Нафтената криза може да изроди нов светски неоколонијализам. Драстичното осиромашување на одредени економии, кое неспорно ќе се случи доколку продолжи овој тренд, ќе создаде нивна зависност од западниот свет кој, пак, контролира огромен процент од светските извори

СВЕТОТ ТОНЕ ВО НАФТЕНАТА КРИЗА

ОД 200 ДОЛАРИ ЗА АФТА - УВЕРТИРА ВО ЕГИОНАЛНИ ВОЈНИ!?

ДОЛАРОТ ПАЃА, НАФТАТА РАСТЕ

Секој пад на вредноста на доларот за еден процент предизвикува поскапување на нафтата на светските пазари за четири проценти. Оттука, проценките говорат дека 60 проценти од растот на цената на нафтата е инициран од слабеењето на американскиот долар и нараснатите геополитички проблеми, додека останатите 40 проценти отпаѓаат на појавата на биоетанол на пазарот. Либија и Иран се затворени за светските нафтени пазари, а САД им се закануваат со санкции на сите оние земји кои ќе се обидат да инвестираат во Иран.

До крајот на деценијата ОПЕК ќе мора да го зголеми своето учество во глобалната понуда на енергетските сировини од сегашните 40 на 52 проценти. Без тоа нафтената криза може уште повеќе да се продлабочи.

на нафта. Оттука, може да се претпостави дека цената на нафтата од 200 долари за барел би имала силни импликации врз новото светско општење, врз новите политичко-стопански, па и безбедносни односи меѓу источната и западната хемисфера.

Генерално, земјите треба да се подготват за нови геополитички раздвојувања, во кои не се исклучени ниту регионалните војни за контрола на нафтените извори и коридорите кои се помасовно се градат за транспорт на сировините.

ВИСОКАТА ЦЕНА НА НАФТАТА ЌЕ ГО СОЗДАДЕ Т.Н. ЧЕТВРТИ СВЕТ

Целта на познатата група "Билдерберг" за постигнување на цената на нафтата од 200 долари за барел ќе биде остварлива до крајот на 2008 година. Нејзиниот план е одамна проектиран и сега тој добива реални димензии. Истовремено и моќната финансиска група "Голдман-Сакс" го форсира планот за што повисока цена на нафтата.

Смислата на целата оваа драматургија е притисок на средната класа и намалување на нејзиниот животен стандард. Оваа песимистичка прогноза треба да се оствари до крајот на 2010 година. Притоа тешко може да се предвиди дека по истекот на овој рок цената ќе остане на проектираните 200 долари. Со овие потези нафтените конгломерати и корпорации настојуваат да го уништат стандардот на средните општествени слоеви што, пак, ќе доведе до создавање т.н. четврти свет. Светските елитни држави ќе бидат уште побогати и поразвиени, политички и воено ќе бидат повлијателни, па оттука ќе настојуваат да се наметнат врз општествата од тој т.н. четврти свет.

Тимовите на групата "Билдерберг" се составени од повеќе профили на моќници, политички, финансиски, банкарски... Последниот нивен собир е одржан во Минхен во 2005 година, во времето кога барел нафта чинеше само 40 долари. Во текот на одржувањето на таа конференција говорел и еден од ветераните на организацијата, познатиот Хенри Кисинџер. Уште тогаш негово настојување било во наредните две години цената на нафтата двојно да се зголеми. Всушност, тоа и се случи. За време на

собирот на истата група во Отава, Канада, членовите се согласиле дека нафтата треба да достигне цена од 105 долари за барел пред крајот на 2008 година. Оваа проекција е надмината, па на почетокот на јуни годинава цената е надмината за цели 35 долари и сега изнесува околу 140 долари за барел. Сите укажувања дека нафтата ќе го достигне максимумот од 200 долари стануваат повеќе од остварливи.

Некои аналитичари уште одамна анализираа за таков развој на настаните и предвидуваа постиндустриска револуција, но ретко кој ги сфаќаше сериозно таквите навестувања. За т.н. постиндустриска револуција зборуваа и претседателот на Европската комисија, Жозе Мануел Баросо, кој истовремено е член и на групата "Билдерберг". Сè ова укажува дека ваквиот развој на состојбите околу цената на нафтата има и силни политички димензии, односно кризата е креирана од оние политички структури од кои се очекува решавање на проблемот. Каква перверзија, каков апсурд. Кадија те тужи, кадија те суди. Всушност, нафтениот шок ќе претставува фабрикувана измама од страна на нафтените компании, со цел вештачко креирање економска криза. Тоа го спр-

оведуваат западните корпорации и преработувачите на суровата нафта, а не како што некој сè уште мисли дека тоа е стратегија на производителите.

Една од стратешките цели е обезбедување на глобална контрола на енергетските извори и потенцијали на сите светски нафтени региони, како и полињата со природен гас. Ако се има предвид фактот дека во западниот свет корпорациите владеат со државите, тогаш е јасно дека станува збор за државна политика.

Членовите на групата "Билдерберг" се најголеми приврзаници на тврдиот капитализам, кој настојува буквално да им ја одере кожата на обичните граѓани. Нив воопшто не ги интересира социјалната политика на општествата, сиромашните слоеви или подигнувањето

ЦЕНАТА ОД 200 ДОЛАРИ ЗА БАРЕЛ СЕ ПОМОЖНА

На интернационалните компании им е отежнат пристапот до нафтата, бидејќи државните претпријатија во земјите каде се наоѓаат изворите ги чуваат резервите. Големите меѓународни компании моментно контролираат помалку од 10 проценти од вкупните светски резерви на нафта и на гас, за разлика од седумдесеттите години на минатиот век кога располагаа со високи 70 проценти од резервите. Оттука, ним не им преостанува ништо друго освен да се впуштат во истражување на подводни наоѓалишта на нафта на големи длабочини или, пак, во регионите до кои тешко се доаѓа, како што е, на пример, Арктикот.

на стандардот на средната класа. Напротив, нивната работна стратегија е фокусирана сосема спротивно на овие области.

ЏУЏИЊАТА ГИ СТАСАА ЦИНОВИТЕ

Годишниот собир на најразвиените земји во светот веќе не е средба за куртоазно среќавање на осуммината нај-

моќни, туку сериозен предизвик да се решат натрупаните проблеми во светот. Утешните зборови кои секоја година им ги упатуваа на земјите во развој и државите кои западнале во длабока сиромаштија повеќе не постигнуваат ефект, затоа што во нив никој и не верува. Потребни се практични резултати, а не празни зборови. Привилегираните веќе не можат да бидат недопирливи. Другите покрај нив не сакаат да бидат само статистички.

Џуџињата нараснаа и нивниот раст се приближува до оној на циновите. Групата 8 мора да се соочи со проблемите. Да го запре растот на цените на нафтата и на храната. Без тоа светот чекори по патот на економска пропаст.

Дали современите политичари се подготвени и дали имаат доволно кондиција да го истрчаат тој маратонски круг е прашање на кое тешко може да се дадат сериозни проценки. Лоцирањето на одговорноста во минатото не е

Цената од повеќе од 140 долари за барел нафта пред точно десет години ја предвиде најбараниот светски терорист Осама Бин Ладен. Имено, во едно интервју за телевизиската станица "Ал Џазира" од 1998 година, Бин Ладен оценил дека наскоро нафтата ќе има десеткратно повисока цена од онаа која дотогаш изнесувала само 11 долари за барел. Некои од муслиманските лидери денес излегуваат со изјави дека високата вредност на течното злато морала да се случи затоа што досегашните ниски цени на нафтата им овозможиле на Американците да украдат повеќе од 36 билиони долари од муслиманските земји. Според нив, тоа била најголемата кражба во историјата на човештвото, па затоа сега Американците требало скапо да платат.

ЦЕНИТЕ НА НАФТАТА И НА ХРАНАТА НЕ ГИ ВОЗНЕМИРУВААТ ОСУММИНАТА НАЈМОЌНИ

вистински начин да се дојде до излез од новата криза. Болните точки мора да се санираат, но засега на хоризонтот не се гледа ништо посебно. Најразвиените земји очигледно е дека се концентрираат на своите поединечни проблеми,

додека глобалните ги занемаруваат. Податокот дека 15 проценти од населението во светот располагаат со 65 проценти од вкупните богатства, јасно покажува дека светот влегува во фаза на нов неоколонијализам.

Рускиот природен гас за купувачите од Европа до крајот на оваа година ќе чини 500 долари за илјада метри кубни. Оваа информација не е никаква шпекулација, туку таа доаѓа директно од извршниот директор на "Гаспром", Алексеј Милер. До колку цената на нафтата во перспектива достигне 250 долари за барел, тогаш цената на илјада метри кубни природен гас може да се искачи и на 1.000 долари.

MARKETING, PUBLISHING AND VIDEO PRODUCTION

str. "11 Oktomvri" no. 86-2/12
1000 Skopje, Macedonia
tel/fax: ++389 2 3128 155
mobil : ++389 70 367 925
marili@marili.com.mk
www.marili.com.mk